

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09 – 4032/02.11. 2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация за специалност код **2140107** „Силикатен дизайн“ от професия код **214010** „Дизайнер“ от професионално направление код **214** „Дизайн“ съгласно приложението.

X

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
Министър на образованието и науката

Приложение

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	214	Дизайн
Професия	214010	Дизайнер
Специалност	2140107	Силикатен дизайн

Утвърдена със Заповед № РД09 – 4032/02.11. 2021 г.

София, 2021 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалност код **2140107** „Силикатен дизайн“, професия код **214010** „Дизайнер“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен по изучаваната професия „Дизайнер“, специалност „Силикатен дизайн“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

За държавен изпит за придобиване на професионална квалификация:

1. Част по теория на професията:
 - 1.1. изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема;
 - 1.2. критерии за оценяване на резултатите от обучението по всяка изпитна тема;
 - 1.3. матрица на писмен тест по всяка изпитна тема;
 - 1.4. критерии и показатели за оценяване на дипломния проект и неговата защита.
2. Част по практика на професията:
 - 2.1. указание за съдържанието на индивидуалните задания;
 - 2.2. критериите за оценяване на резултатите от обучението.
3. Система за оценяване.
4. Препоръчителна литература.
5. Приложения:
 - а. изпитен билет - част по теория на професията;
 - б. индивидуално задание по практика;
 - в. указание за разработване на писмен тест;
 - г. индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
 - д. указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект;
 - е. рамка на рецензия на дипломен проект.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. Изпитни теми, критерии за оценяване на резултатите и матрица на писмен тест по всяка изпитна тема

Изпитна тема № 1: Декор. Декоративни методи и техники за прилагане на декора в керамичното производство

Произход и значение на думата „декор“. „Декоративен метод“ – значение на понятието. Значение на декора (украсата) за керамичното изделие – художествено и технологично. Фактори, които акумулират развитието на методите и техниките за прилагане на декора. Анализ и изводи. Декоративни методи за прилагане на декора според етапите на технологичния процес в керамичното производство. Техники за прилагане на пластичен декор – характерни особености. Техники за прилагане на плосък декор – характерни особености. Анализ на съвременни декоративни техники.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Обяснява значението и произхода на думата „декор“. Обяснява значението на понятието „декоративен метод“.	10
2. Обяснява значението на декора (украсата) за керамичното изделие от художествена и технологична гледна точка.	14
3. Посочва и анализира факторите, които акумулират развитието на методите и техниките за прилагане на декора. Прави изводи.	20
4. Изброява и подрежда декоративните методи за прилагане на декора според етапите на технологичния процес в керамичното производство.	12
5. Изброява и обяснява характерните особености на техниките за прилагане на пластичен декор.	14
6. Изброява и обяснява характерните особености на техниките за прилагане на плосък декор.	16
7. Посочва и анализира съвременни декоративни техники.	14
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява значението и произхода на думата „декор“. Обяснява значението на понятието „декоративен метод“.	10	1	2		
2. Обяснява значението на декора (украсата) за керамичното изделие от художествена и технологична гледна точка.	14	1	1		1
3. Посочва и анализира факторите, които акумулират развитието на методите и техниките за прилагане на декора. Прави изводи.	20	1	1	1	1
4. Изброява и подрежда декоративните методи за прилагане на декора според етапите на технологичния процес в керамичното производство.	12	1	1	1	
5. Изброява и обяснява характерните особености на техниките за прилагане на пластичен декор.	14	2	1	1	
6. Изброява и обяснява характерните особености на техниките за прилагане на плосък декор.	16	1	2	1	
7. Посочва и анализира съвременни декоративни техники.	14	1	1		1
Общ брой задачи:	24	8	9	4	3
Общ брой точки:	100	16	36	24	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ 0 • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 2: Пластична украса на керамични изделия

Характерни особености на пластичната украса, изразни средства и художествени възможности. Прилагане на пластичната украса в процеса на керамичното производство. Пластична украса чрез отпечатване и шампа; материали и форми за отпечатване и шампа; примери за приложение на отпечатването и шампата. Техника „pate sur pate“ – същност, прилагане, примери за приложение. Ажур – същност и методи за получаване на ажурен декор. Апликация – характерни особености и технология на апликиране. Изисквания за ЗБУТ.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Обяснява характерните особености на пластичната украса. Посочва изразните средства на пластичната украса и художествените ѝ възможности.	10
2. Обяснява как се прилага пластичната украса в процеса на керамичното производство.	10
3. Обяснява създаването на пластична украса чрез отпечатване и шампа. Изброява възможните материали и форми за отпечатване и шампа. Дава примери за приложението на техниката.	20
4. Обяснява същността на техниката „pate sur pate” и прилагането ѝ. Дава примери за приложение на техниката.	12
5. Обяснява същността на ажурната декорация. Изброява и обяснява методи за получаването на ажурен декор.	20
6. Обяснява характерните особености на апликацията. Обяснява технологията на апликиране.	18
7. Обяснява изискванията за ЗБУТ.	10
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 2/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява характерните особености на пластичната украса. Посочва изразните средства на пластичната украса и художествените ѝ възможности.	10	1	2		
2. Обяснява как се прилага пластичната украса в процеса на керамичното производство.	10		1	1	
3. Обяснява създаването на пластична украса чрез отпечатване и щампа. Изброява възможните материали и форми за отпечатване и щампа. Дава примери за приложението на техниката.	20	1	1	1	1
4. Обяснява същността на техниката „rate sur rate”и прилагането ѝ. Дава примери за приложение на техниката.	12	1	1	1	
5. Обяснява същността на ажурната декорация. Изброява и обяснява методи за получаването на ажурен декор.	20	1	1	1	1
6. Обяснява характерните особености на апликацията. Обяснява технологията на апликиране.	18		1	1	1
7. Обяснява изискванията за ЗБУТ.	10	1			1
Общ брой задачи:	21	5	7	5	4
Общ брой точки:	100	10	28	30	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 3: Надглазурна декорация

Характерни особености на надглазурната декорация, значение, приложение и художествени възможности. Надглазурни бои. Видове и състав на боите, температурни интервали на изпичане. Спомагателни вещества – видове, значение и начин на смесване. Техники за надглазурно декориране, характерни особености. Дефекти и начини на отстраняване. Ръчно декориране. Приложение на „прима“ техника. Видове четки за ръчно декориране, изисквания към косъма. Организация на работното място и ЗБУТ.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Обяснява значението, приложението и художествените възможности на надглазурната декорация.	14
2. Обяснява състава на боите за надглазурна декорация. Посочва видове бои и температурни интервали на изпичане.	10
3. Обяснява вида и значението на спомагателните вещества. Описва начините на смесването им с боите.	10
4. Изброява и характеризира техниките за прилагане на надглазурно декориране.	16
5. Изброява и описва възможните дефекти и отстраняването им.	12
6. Обяснява същността на ръчната декорация и приложението на „прима“ техниката.	10
7. Описва видовете четки и посочва изисквания към косъма. Различава видовете четки.	18
8. Обяснява изискванията към организацията на работното място и изискванията на ЗБУТ.	10
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 3/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява значението, приложението и художествените възможности на надглазурната декорация.	14	1	1		1
2. Обяснява състава на боите за надглазурна декорация. Посочва видове бои и температурни интервали на изпичане.	10	1	2		
3. Обяснява вида и значението на спомагателните вещества. Описва начините на смесването им с боите.	10	1	2		
4. Изброява и характеризира техниките за прилагане на надглазурно декориране.	16	1		1	1
5. Изброява и описва възможните дефекти и отстраняването им.	12	1	1	1	
6. Обяснява същността на ръчната декорация и приложението на „прима“ техниката.	10	1	2		
7. Описва видовете четки и посочва изисквания към косъма. Различава видовете четки.	18	1	2		1
8. Обяснява изискванията към организацията на работното място и изискванията на ЗБУТ.	10		1	1	
Общ брой задачи:	24	7	11	3	3
Общ брой точки:	100	14	44	18	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 4: Перспективни явления и елементи на линейната перспектива

Перспективни явления – примери за перспективни изменения на линии, форми, големина и цвят на предметите; изводи и определение. Линейна перспектива – определение и обект на линейната перспектива. Елементи на линейната перспектива – видове и значение. Зрителни лъчи – определение и значение. Зрително поле – определение, форма и граници. Точка на зрението – същност и определение. Ъгъл на зрението – характерни

особености и значение. Дистанция – определение; условия за определяне на дистанцията.
Главен лъч – определение. Конус на зрението – определение.

Дидактически материали: графично изображение на елементите на линейната перспектива

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дава примери за перспективни изменения на линии, форми, големина и цвят на предметите. Прави изводи и дава определение за перспективни явления.	20
2. Дава определение за линейна перспектива и обяснява обекта на линейната перспектива.	18
3. Изброява елементите на линейната перспектива и обяснява значението им.	10
4. Дава определение за зрителни лъчи и обяснява значението им. Дава определение за зрително поле и обяснява формата и границите му.	14
5. Описва същността и дава определение за точка на зрението. Описва характерните особености и значението на ъгъла на зрението.	14
6. Дава определение и обяснява условията за определяне на дистанцията.	10
7. Дава определение за главен лъч. Дава определение за конус на зрението.	14
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 4/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
0	2	3	4	5	6
1. Дава примери за перспективни изменения на линии, форми, големина и цвят на предметите. Прави изводи и дава определение за перспективни явления.	20	2	2		1
2. Дава определение за линейна перспектива и обяснява обекта на линейната перспектива.	18	2	2	1	
3. Изброява елементите на линейната перспектива и обяснява значението им.	10	1	2		
4. Дава определение за зрителни лъчи и обяснява значението им. Дава определение за зрително поле и обяснява формата и границите му.	14	2	1	1	
5. Описва същността и дава определение за точка на зрението. Описва характерните особености и значението на ъгъла на зрението.	14	2	1	1	
6. Дава определение и обяснява условията за определяне на дистанцията.	10	1	2		
7. Дава определение за главен лъч. Дава определение за конус на зрението.	14	2	1	1	
Общ брой задачи:	28	12	11	4	1
Общ брой точки:	100	24	44	24	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 5: Декоративна композиция. Видове и форма на декоративната композиция

Характерни особености на декоративната композиция. Композиционно изграждане. Видове композиции – отворена, затворена, фризова; подреждане на композиционните елементи; графични изображения и приложения. Симетрична и асиметрична композиция – характерни особености, графични изображения, примери за приложение. Статична и динамична композиция – характерни особености и емоционално въздействие. Форма на декоративната композиция.

Дидактически материали: графични схеми на видовете композиции

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Обяснява характерните особености на декоративната композиция.	12
2. Обяснява процеса на композиционното изграждане.	12
3. Обяснява подреждането на композиционните елементи при изграждането на отворена, затворена и фризова композиция. Дава примери с графични изображения на видовете композиции. Обяснява приложението им в приложните изкуства.	22
4. Обяснява характерните особености на симетричната и асиметричната композиция. Дава примери за приложението им. Дава примери с графични изображения за вида на композициите.	20
5. Обяснява характерните особености на статичната и динамичната композиция. Обяснява емоционалното им въздействие.	20
6. Обяснява кои декоративни композиции имат форма и посочва формите.	14
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 5/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява характерните особености на декоративната композиция.	12	1	1	1	
2. Обяснява процеса на композиционното изграждане.	12	1	1	1	
3. Обяснява подреждането на композиционните елементи при изграждането на отворена, затворена и фризова композиция. Дава примери с графични изображения на видовете композиции. Обяснява приложението им в приложните изкуства.	22	1	2	2	
4. Обяснява характерните особености на симетричната и асиметричната композиция. Дава примери за приложението им. Дава примери с графични изображения за вида на композициите.	20	1	3	1	
5. Обяснява характерните особености на статичната и динамичната композиция. Обяснява емоционалното им въздействие.	20	1	3	1	
6. Обяснява кои декоративни композиции имат форма и посочва формите.	14	2	1	1	
Общ брой задачи:	25	7	11	7	0
Общ брой точки:	100	14	44	42	0
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 6: Дизайнерско проектиране

Методика за дизайнерско проектиране. Етапи на дизайнерското проектиране. Проектно задание. Алгоритъм за дизайнерско проектиране. Аналитичен етап. Дизайнерска задача и сравнителна таблица. Творчески етап – същност, формообразуване, композиционно търсене на формата, идеен проект, придружаваща документация. Етап на реализиране, образец и прототип на изделието. Методи и средства за изобразяване на формата. Графични средства. Макетиране – значение; материали за макетиране. Цветен проект – значение; техники за оцветяване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Обяснява методиката за дизайнерско проектиране. Изброява етапите на проектиране. Обяснява същността на проектното задание и алгоритъма за дизайнерско проектиране.	20
2. Обяснява същността на аналитичния етап, посочва задачите на дизайнера и обяснява нуждата от сравнителна таблица.	16
3. Обяснява същността на творческия етап. Обяснява как протичат двете направления: формообразуване и композиционно търсене на формата. Описва творческия процес на дизайнера, като посочва последователно онагледяването на идейния проект. Посочва кога се счита , творческия процес за завършен. Обяснява съдържанието на придружаващата документация.	20
4. Обяснява етапа на реализиране. Посочва с каква цел се провеждат изпитания на образца. Обяснява как протича изработването на прототипа на изделието.	10
5. Изброява методите за изобразяване на идеята. Изброява и обяснява използването на графичните средства.	14
6. Обяснява значението на макетирането. Изброява материали за макетиране.	14
7. Обяснява значението на цветния проект. Изброява техники за оцветяване.	6
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 6/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява методиката за дизайнерско проектиране. Изброява етапите на проектиране. Обяснява същността на проектното задание и алгоритъма за дизайнерско проектиране.	20	1	3	1	
2. Обяснява същността на аналитичния етап, посочва задачите на дизайнера и обяснява нуждата от сравнителна таблица.	16	1	2	1	
3. Обяснява същността на творческия етап. Обяснява как протичат двете направления: формообразуване и композиционно търсене на формата. Описва творческия процес на дизайнера, като посочва последователно онагледяването на идейния проект. Посочва кога се счита, творческия процес за завършен. Обяснява съдържанието на придружаващата документация.	20	2	4		
4. Обяснява етапа на реализиране. Посочва с каква цел се провеждат изпитания на образца. Обяснява как протича изработването на прототипа на изделието.	10	1	2		
5. Изброява методите за изобразяване на идеята. Изброява и обяснява използването на графичните средства.	14	1	1		1
6. Обяснява значението на макетирането. Изброява материали за макетиране.	14	1	1		1
7. Обяснява значението на цветния проект. Изброява техники за оцветяване.	6	1	1		
Общ брой задачи:	26	8	14	2	2
Общ брой точки:	100	16	56	12	16
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 7: Светлосенъчно изграждане на формите

Фактори, които определят степените на осветеност. Систематизиране на факторите. Осветеност и яркост. Зависимост на светлосенъчното изграждане от характера на светлината; хвърлени сенки. Светлосянка на ръбести предмети – куб и четиристенна призма. Светлосянка на обли предмети - сфера. Елементи на светлосянката – местоположение и характерни особености. Рисуване със светлосянка на битови предмети – връзка със светлосянката на геометричните форми.

Дидактически материали: графични схеми на хвърлени сенки

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 7</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Посочва факторите и обяснява тяхното действие.	12
2. Систематизира факторите и обяснява компонентите на светлосилата – осветеност и яркост. Обяснява разликите и зависимостите между тях.	18
3. Обяснява зависимостта на светлосенъчното изграждане от характера на светлината. Обяснява как естествената и изкуствената светлина се извяват в хвърлените сенки. Илюстрира с графични изображения.	22
4. Обяснява особеностите на светлосянката при ръбестите предмети. Дава пример за светлосянка на куб. Обяснява светлосенъчното изграждане при рисуването на четиристенна призма.	18
5. Обяснява характера на светлосянката на обли предмети и дава пример за светлосянка на сфера.	10
6. Изброява последователно елементите на светлосянката и обяснява тяхното местоположение. Обяснява характерните особености на всеки елемент.	10
7. Обяснява връзката с изучаването на светлосенките на геометричните форми и светлосенките на битовите предмети.	10
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 7/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Посочва факторите и обяснява тяхното действие.	12	1	1	1	
2. Систематизира факторите и обяснява компонентите на светлосилата – осветеност и яркост. Обяснява разликите и зависимостите между тях.	18	1	2		1
3. Обяснява зависимостта на светлосенъчното изграждане от характера на светлината. Обяснява как естествената и изкуствената светлина се извяват в хвърлените сенки. Илюстрира с графични изображения.	22		2	1	1
4. Обяснява особеностите на светлосянката при ръбестите предмети. Дава пример за светлосянка на куб. Обяснява светлосенъчното изграждане при рисуването на четиристенна призма.	18	1	2		1
5. Обяснява характера на светлосянката на обли предмети и дава пример за светлосянка на сфера.	10	1	2		
6. Изброява последователно елементите на светлосянката и обяснява тяхното местоположение. Обяснява характерните особености на всеки елемент.	10	1	2		
7. Обяснява връзката с изучаването на светлосенките на геометричните форми и светлосенките на битовите предмети.	10	1			1
Общ брой задачи:	23	6	11	2	4
Общ брой точки:	100	12	44	12	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 8: Създаване на декоративни мотиви чрез стилизация

Дефиниция на понятието стилизация. Фактори, които имат значение за стилизацията. Същност и значение на стилизираните изображения -символи в различните декоративни изкуства. Особенности на орнамента в българското приложно изкуство, анализ на изображения от различни фолклорни области. Процес на стилизиране. Създаване на декоративен елемент, мотив, орнамент; същност и творческа последователност. Създаване на растителни и животински мотиви по рисунка от натура. Стилизация на човешка фигура и глава. Анализ на изображения от различни декоративни изкуства.

Дидактически материали: снимки на стилизирани обекти от различни фолклорни области; графични изображения на процеса стилизиране

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието „стилизация“ и формулира процеса на претворяване. Посочва и обяснява факторите, които имат значение за процеса.	10
2. Обяснява същността и значението на стилизирани изображения - символи в различните декоративни изкуства. Дава примери и сравнява изображенията.	16
3. Обяснява особеностите на орнамента в българското приложно изкуство, дава примери. Различава и анализира изображения от различни фолклорни области.	22
4. Обяснява процеса на стилизиране. Описва последователно същността на декоративния елемент, мотив и орнамент. Дава примери с графични изображения, като илюстрира творческата последователност.	18
5. Описва стилизирането на растителни и животински фигури по рисунка от натура. Представа процеса с графични изображения.	18
6. Обяснява как протича стилизацията на човешка фигура и глава. Дава примери със стилизирани изображения от различни декоративни изкуства. Анализира изображенията.	16
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 8/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира понятието „стилизация“ и формулира процеса на претворяване. Посочва и обяснява факторите, които имат значение за процеса.	10	3	1		
2. Обяснява същността и значението на стилизирани изображения -символи в различните декоративни изкуства. Дава примери и сравнява изображенията.	16		2		1
3. Обяснява особеностите на орнамента в българското приложно изкуство, дава примери. Различава и анализира изображения от различни фолклорни области.	22		2	1	1
4. Обяснява процеса на стилизиране. Описва последователно същността на декоративния елемент, мотив и орнамент. Дава примери с графични изображения, като илюстрира творческата последователност.	18	2	2	1	
5. Описва стилизирането на растителни и животински фигури по рисунка от натура. Представа процеса с графични изображения.	18	2		1	1
6. Обяснява как протича стилизацията на човешка фигура и глава. Дава примери със стилизирани изображения от различни декоративни изкуства. Анализира изображенията.	16		2		1
Общ брой задачи:	23	7	9	3	4
Общ брой точки:	100	14	36	18	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 9: Промислена графика

Същност на промишлената графика. Графични знаци и символи в графичния дизайн. Фонограми – изисквания, шрифт, видове шрифтове. Логограми - същност. Пиктограми и диаграми. Търговска марка, видове търговски марки. Знаци; препоръчителни общи признаци при изработката на знаци. Реклама. Видове и цел на реклама. Творчески методи, прилагани при проектирането на реклама. Опаковка – цел и изисквания.

Дидактически материали: снимки на различни шрифтове, графични знаци и символи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 9</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Обяснява същността на промишлената графика и графичните знаци и символи. Посочва основните съставни групи в графичния дизайн.	10
2. Обяснява фонограмите. Описва изискванията към тях. Дава примери за фонограми. Обяснява шрифта и видовете шрифтове. Разпознава шрифтови изображения.	18
3. Обяснява същността на логограмите. Дава примери за пиктограма и диаграма.	18
4. Обяснява понятието „търговска марка“. Изброява и пояснява различните видове търговски марки.	10
5. Изброява и пояснява други видове знаци. Дава примери. Посочва и обяснява препоръчителните общи признаци при разработката на знаци.	16
6. Пояснява целта на рекламата. Изброява видовете реклама. Обяснява различните творчески методи, прилагани при проектирането на реклама. Дава примери за видове реклама.	18
7. Пояснява целта на опаковката. Изброява и обяснява общите изисквания към опаковката на изделията. Дава примери за опаковка на различни изделия.	10
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 9/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява същността на промишлената графика и графичните знаци и символи. Посочва основните съставни групи в графичния дизайн.	10		1	1	
2. Обяснява фонограмите. Описва изискванията към тях. Дава примери за фонограми. Обяснява шрифта и видовете шрифтове. Разпознава шрифтови изображения.	18	1	2		1
3. Обяснява същността на логограмите. Дава примери за пиктограма и диаграма.	18	2	2	1	
4. Обяснява понятието „търговска марка“. Изброява и пояснява различните видове търговски марки.	10	1	2		
5. Изброява и пояснява други видове знаци. Дава примери. Посочва и обяснява препоръчителните общи признаци при разработката на знаци.	16	1	2	1	
6. Пояснява целта на рекламата. Изброява видовете реклама. Обяснява различните творчески методи, прилагани при проектирането на реклама. Дава примери за видове реклама.	18	1	2		1
7. Пояснява целта на опаковката. Изброява и обяснява общите изисквания към опаковката на изделията. Дава примери за опаковка на различни изделия.	10	1	2		
Общ брой задачи:	..25	7	13	3	2
Общ брой точки:	100	14	52	18	16
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 10: Ергономията и антропометрията в дизайна

Поява, развитие и етапи на ергономията като наука. Предмет и значение на ергономията. Антропометрия и антропометрични данни. Приложение на антропометричните данни в дизайна. Ергономия (приложение) в силикатния дизайн. Ергономични изисквания към условията на труд. Организация на работното място в художествено ателие.

Дидактически материали: снимки на силикатни изделия

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 10</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Разглежда причините за появата на ергономията като наука. Посочва и обяснява етапи на развитие.	10
2. Обяснява предмета и значението на ергономията.	10
3. Обяснява антропометрията и видовете антропометрични данни.	18
4. Разглежда приложението на антропометричните данни в дизайна. Дава примери с обекти от различни области в сферата на дизайна.	16
5. Изяснява приложението на ергономията в силикатния дизайн. Дава примери и илюстрира с изображения.	18
6. Обяснява ергономичните изисквания към условията на труд.	10
7. Обяснява организирането на работни места и художествени ателиета.	18
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 10/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Разглежда причините за появата на ергономията като наука. Посочва и обяснява етапи на развитие.	10	1	2		
2. Обяснява предмета и значението на ергономията.	10		1	1	
3. Обяснява антропометрията и видовете антропометрични данни.	18	1	2		1
4. Разглежда приложението на антропометричните данни в дизайна. Дава примери с обекти от различни области в сферата на дизайна.	16		2		1
5. Изяснява приложението на ергономията в силикатния дизайн. Дава примери и илюстрира с изображения.	18		1	1	1
6. Обяснява ергономичните изисквания към условията на труд.	10	1	2		
7. Обяснява организирането на работни места и художествени ателиета.	18	1	2		1
Общ брой задачи:	22	4	12	2	4
Общ брой точки:	100	8	48	12	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 11: Изразни възможности на цветовете

Локален цвят. Особеност на локалните цветове. Топли и студени цветове – определение, промени и въздействие. Контраст на цветовете; въздействие. Цветен оттенък – определение и полуаване. Цветен нюанс и цветен тон – определение. Цветна хармония и хармонични съчетания на цветовете. Цветна гама – определение и значение. Колорит – определение и значение.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Обяснява понятието локален цвят. Пояснява особеностите на локалните цветове.	10
2. Дава определение за топли и студени цветове. Обяснява как се променят и въздействат с примери.	14
3. Обяснява контраста на цветовете и въздействието им. Илюстрира с примери контраста на цветовете.	16
4. Дава определение за цветен оттенък и обяснява как се получава.	14
5. Дава определение за цветен нюанс и за цветен тон.	12
6. Обяснява понятието „цветна хармония“ и принципите на хармоничните съчетания на цветовете.	10
7. Дава определение за цветна гама и обяснява значението ѝ за въздействието на цветната композиция	12
8. Пояснява какво е „колорит“ и изяснява значението му за живописца.	12
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 11/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява понятието локален цвят. Пояснява особеността на локалните цветове.	10	1	2		
2. Дава определение за топли и студени цветове. Обяснява как се променят и въздействат с примери.	14	1	1		1
3. Обяснява контраста на цветовете и въздействието им. Илюстрира с примери контраста на цветовете.	16		2		1
4. Дава определение за цветен оттенък и обяснява как се получава.	14	1	1		1
5. Дава определение за цветен нюанс и за цветен тон.	12	2	2		
6. Обяснява понятието „цветна хармония“ и принципите на хармоничните съчетания на цветовете.	10	1	2		
7. Дава определение за цветна гама и обяснява значението ѝ за въздействието на цветната композиция	12	1	1	1	
8. Пояснява какво е „колорит“ и изяснява значението му за живописца.	12	1	1	1	
Общ брой задачи:	25	8	12	2	3
Общ брой точки:	100	16	48	12	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 12: Финокерамични изделия

Характерни особености на фината керамика, свойства на финокерамичните изделия. Класификация и принцип на подреждане на финокерамичните изделия. Суровини и материали за производство на финокерамични изделия. Състав на пластичните материали – глини и каолини; свойства; находища с промишлено значение. Непластични суровини – химичен състав и приложение. Керамични маси – състав, обработка и приложение. Приготвяне на пластични маси. Приготвяне на полусуха маса. Приготвяне на течна маса – шликер. Дефекти.

Дидактически материали: схеми за производство на различни керамични маси

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Описва характерните особености на фината керамика. Изброява и обяснява свойствата изделията.	8
2. Класифицира финокерамичните изделия и обяснява принципа на подреждане.	14
3. Описва общите изисквания към суровините и материалите. Обяснява състава и свойствата на пластичните материали – глини и каолини. Посочва находища с промишлено значение.	16
4. Изброява непластични суровини. Посочва химичния състав и обяснява приложението им.	8
5. Обяснява какво представляват керамичните маси, от какво зависи съставът им. Обяснява начинът на обработка, приложението им в керамичното производство.	16
6. Обяснява технологичния процес за приготвяне на пластични маси.	10
7. Обяснява технологичния процес за получаване на полусухи маси.	10
8. Обяснява технологичния принцип за получаване на течни маси – шликер.	10
9. Посочва и обяснява дефектите, които могат да се получат при приготвянето на керамичните маси.	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 12/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	2	3	4	5	6
1. Описва характерните особености на фината керамика. Изброява и обяснява свойствата изделията.	8	2	1		
2. Класифицира финокерамичните изделия и обяснява принципа на подреждане.	14	1	1		1
3. Описва общите изисквания към суровините и материалите. Обяснява състава и свойствата на пластичните материали – глини и каолини. Посочва находища с промишлено значение.	16	2	3		
4. Изброява непластични суровини. Посочва химичния състав и обяснява приложението им.	8	2	1		
5. Обяснява какво представляват керамичните маси, от какво зависи съставът им. Обяснява начинът на обработка, приложението им в керамичното производство.	16	1	2	1	
6. Обяснява технологичния процес за приготвяне на пластични маси.	10		1	1	
7. Обяснява технологичния процес за получаване на полусухи маси.	10		1	1	
8. Обяснява технологичния принцип за получаване на течни маси – шликер.	10		1	1	
9. Посочва и обяснява дефектите, които могат да се получат при приготвянето на керамичните маси.	8	2	1		
Общ брой задачи:	27	10	12	4	1
Общ брой точки:	100	20	48	24	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 13: Порцелан

Свойства на порцелана. Видове порцелан. Мек порцелан – състав на масите, температура на изпичане, приложение. Твърд порцелан – състав на масите, температура на изпичане, рационален и химичен състав. Приложение на твърдия порцелан. Домакински и художествен порцелан – технологична схема и особености на производството, поточни линии. Дефекти на домакинския и художествения порцелан – причини за появата им.

Дидактически материали: снимки на изделия от различен порцелан

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Описва свойствата на порцелана, обяснява от какво зависят.	14
2. Посочва различни видове порцелан. Илюстрира с изображения и обяснява вида на порцелана.	10
3. Обяснява състава на масите на мекия порцелан. Посочва температурата на изпичане. Дава примери за приложението на мекия порцелан и илюстрира с изображения	18
4. Обяснява състава на масите на твърдия порцелан. Посочва температура на изпичане. Обяснява рационалния състав на масата и посочва химичния състав. Обяснява приложението на твърдия порцелан. Илюстрира с примери.	24
5. Описва вида на домакинския и художествения порцелан. Обяснява технологичната схема на производство. Обяснява особеностите при производството. Дава примери и обяснява приложението на поточните линии.	24
6. Посочва възможните дефекти и обяснява причините за появата им.	10
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 13/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Описва свойствата на порцелана, обяснява от какво зависят.	14	1	1		1
2. Посочва различни видове порцелан. Илюстрира с изображения и обяснява вида на порцелана.	10	1			1
3. Обяснява състава на масите на мекия порцелан. Посочва температурата на изпичане. Дава примери за приложението на мекия порцелан и илюстрира с изображения	18	1	2		1
4. Обяснява състава на масите на твърдия порцелан. Посочва температура на изпичане. Обяснява рационалния състав на масата и посочва химичния състав. Обяснява приложението на твърдия порцелан. Илюстрира с примери.	24	1	2	1	1
5. Описва вида на домакиния и художествения порцелан. Обяснява технологичната схема на производство. Обяснява особеностите при производството. Дава примери и обяснява приложението на поточните линии.	24	1	2	1	1
6. Посочва възможните дефекти и обяснява причините за появата им.	10	1	2		
Общ брой задачи:	22	6	9	2	5
Общ брой точки:	100	12	36	12	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 14: Перспективни промени на правите линии

Видове прави линии. Положение спрямо картинната равнина на правите линии; значение на определянето на нефронталност. Убежна точка – понятие, закон, значение при рисуването на ръбести предмети. Централна убежна точка – намиране, брой в зависимост от гледната точка на зрителя. Фронтални прави линии – видове и положение спрямо главната вертикална и главната хоризонтална равнина. Нефронтални прави линии – положение спрямо перспективните равнини; низходящи и възходящи. Положение на убежните точки на нефронталните линии, успоредни на главната вертикална равнина. Особености на нефронталните прави линии, успоредни на главната вертикална равнина. Нефронтални прави линии в общо положение.

Дидактически материали: графично изображение на низходящи и възходящи нефронтални прави.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Посочва видовете прави линии. Обяснява тяхното положение спрямо картинната равнина. Обяснява значението на определянето на нефронталност на правите линии.	12
2. Обяснява понятието „убежна точка“. Дефинира закона за убежна точка. Обяснява значението на убежната точка при рисуването на ръбести предмети.	16
3. Обяснява намирането на централна убежна точка и броя на убежните точки в зависимост от гледната точка на зрителя.	14
4. Изброява видовете фронтални прави линии. Обяснява тяхното положение спрямо главната вертикална и главната хоризонтална равнина.	16
5. Обяснява положението на нефронталните прави спрямо перспективните равнини.	16
6. Обяснява кои нефронтални прави се наричат низходящи и възходящи. Илюстрира с графично изображение. Обяснява положението на убежните точки на нефронталните линии, успоредни на главната вертикална равнина.	14
7. Обяснява особеностите на нефронталните прави линии, успоредни на главната вертикална равнина. Обяснява положението на нефронталните прави линии в общо положение.	12
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 14/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Посочва видовете прави линии. Обяснява тяхното положение спрямо картинната равнина. Обяснява значението на определянето на нефронталност на правите линии.	12	2	2		
2. Обяснява понятието „убежна точка“. Дефинира закона за убежна точка. Обяснява значението на убежната точка при рисуването на ръбести предмети.	16	1	2	1	
3. Обяснява намирането на централна убежна точка и броя на убежните точки в зависимост от гледната точка на зрителя.	14	2	1	1	
4. Изброява видовете фронтални прави линии. Обяснява тяхното положение спрямо главната вертикална и главната хоризонтална равнина.	16	1	2	1	
5. Обяснява положението на нефронталните прави спрямо перспективните равнини.	16	1	2	1	
6. Обяснява кои нефронтални прави се наричат низходящи и възходящи. Илюстрира с графично изображение. Обяснява положението на убежните точки на нефронталните линии, успоредни на главната вертикална равнина.	14	1	1		1
7. Обяснява особеностите на нефронталните прави линии, успоредни на главната вертикална равнина. Обяснява положението на нефронталните прави линии в общо положение.	12	2	2		
Общ брой задачи:	27	10	12	4	1
Общ брой точки:	100	20	48	24	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 15: Художествено наследство по българските земи до началото на Първата българска държава

Първобитно изкуство по българските земи – художествени изяви на праисторическия човек, стилове и особености на етнокултурните общности, археологически обекти. Първобитна живопис – скални рисунки – местоположение, период на създаване, характер. Мегалитни паметници – местоположение, структурно описание и предназначение. Връзката на мегалитните паметници с античното и тракийското изкуство. Антично изкуство по българските земи – поява и развитие на старогръцките колонии по Черно море, местоположение; архитектурен облик на полисите; некрополни комплекси и находки. Тракийско изкуство – градоустройство и местоположение на тракийските градове; некрополни комплекси на траките; характерни особености на Казанлъшката гробница и находките в нея. Приложни изкуства на траките – вид и предназначение, тракийски златни съкровища и техните характерни особености. Изкуството от времето на Римската империя – характерни особености на римската епоха; римски градове на територията на съвременна България; характерни скулптурни находки, мозайки и стенописи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Описва художествените изяви на праисторическия човек през различните епохи. Обяснява стилове и особености на етнокултурните общности. Описва археологически обекти.	16
2. Посочва и обяснява местоположението и периода на създаване на скалните рисунки. Обяснява техния характер.	10
3. Посочва местоположението на мегалитните паметници. Прави структурно описание и обяснява предназначението. Доказва връзката им с античното и с тракийското изкуство.	12
4. Обяснява появата и развитието на старогръцките колонии по Черно море. Посочва местоположението им и описва архитектурния облик на полисите. Дава примери за некрополни комплекси и обяснява находките.	14
5. Описва градоустройството на тракийските градове и посочва местоположението им. Описва некрополните комплекси на траките. Посочва характерните особености на Казанлъшката гробница и находките в нея.	16
6. Характеризира приложните изкуства на траките. Дава примери за находки и обяснява вида и предназначението им. Изброява тракийските златни съкровища. Обяснява характерните им особености.	18
7. Обяснява характерните особености на римската епоха. Изброява римски градове на територията на съвременна България. Посочва характерни скулптурни находки, мозайки и стенописи.	14
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 15/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Описва художествените изяви на праисторическия човек през различните епохи. Разпознава и обяснява стилове и особености на етнокултурните общности. Посочва и описва археологически обекти.	16	1	2	1	
2. Посочва и обяснява местоположението и периода на създаване на скалните рисунки. Обяснява техния характер.	10	1	2		
3. Посочва местоположението на мегалитните паметници. Прави структурно описание и обяснява предназначението. Доказва връзката им с античното и с тракийското изкуство.	12	1	1	1	
4. Обяснява появата и развитието на старогръцките колонии по Черно море. Посочва местоположението им и описва архитектурния облик на полисите. Дава примери за некрополни комплекси и обяснява находките.	14	1	3		
5. Описва градоустройството на тракийските градове и посочва местоположението им. Изброява и описва некрополните комплекси на траките. Посочва характерните особености на Казанлъшката гробница и находките в нея.	16	2	3		
6. Характеризира приложните изкуства на траките. Дава примери за находки и обяснява вида и предназначението им. Изброява тракийските златни съкровища. Обяснява характерните им особености.	18	1	2		1
7. Обяснява характерните особености на римската епоха. Изброява римски градове на територията на съвременна България. Посочва характерни скулптурни находки, мозайки и стенописи.	14	1	1		1
Общ брой задачи:	26	8	14	2	2
Общ брой точки:	100	16	56	12	16
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 16: Суровини и материали за стъklarското производство

Видове материали в стъklarското производство. Класификация на материалите и суровините, подреждане по групи. Основни суровини; сурови материали за въвеждане на киселинни окиси; значение на кварцовия пясък за производството на стъкло; свойства и значение на натриевия карбонат и калциевия карбонат. Спомагателни материали – видове според функцията им за стъклената маса (шихта). Ускорители, избистрители и оцветители – определение, значение и приложение; използвани вещества. Окислителите и редукторите – значение и вещества, които се използват като такива. Замътнители – получаване на матови стъкла; вещества, които се добавят като замътнители.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Изброява и обяснява различни материали, които се използват в стъklarското производство.	10
2. Класифицира материалите и суровините и обяснява подреждането по групи.	14
3. Обяснява основните сурови материали. Изброява сурови материали за въвеждане на киселинни окиси. Обяснява значението на кварцовия пясък за производството на стъкло.	16
4. Обяснява свойствата и значението на натриевия карбонат и калциевия карбонат	10
5. Изброява и обяснява различните спомагателни материали според функцията им за стъклената маса (шихта)	10
6. Дава определения за ускорители, избистрители и оцветители. Обяснява значението и приложението им. Посочва използвани вещества.	20
7. Обяснява значението на окислителите и редукторите. Посочва вещества, които се използват като такива.	12
8. Обяснява как се получават матови стъкла. Изброява вещества, които се добавят като замътнители.	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 16/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Изброява и обяснява различни материали, които се използват в стъklarското производство.	10	1	2		
2. Класифицира материалите и суровините и обяснява подреждането по групи.	14	1	1		1
3. Обяснява основните сурови материали. Изброява сурови материали за въвеждане на киселинни окиси. Обяснява значението на кварцовия пясък за производството на стъкло.	16	1	2	1	
4. Обяснява свойствата и значението на натриевия карбонат и калциевия карбонат .	10	1	2		
5. Изброява и обяснява различните спомагателни материали според функцията им за стъклената маса (шихта)	10	1	2		
6. Дава определения за ускорители, избистрители и оцветители. Обяснява значението и приложението им. Посочва използвани вещества.	20	1	3	1	
7. Обяснява значението на окислителите и редукторите. Посочва вещества, които се използват като такива.	12	2	2		
8. Обяснява как се получават матови стъкла. Изброява вещества, които се добавят като замътнители.	8	2	1		
Общ брой задачи:	28	10	15	2	1
Общ брой точки:	100	20	60	12	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 17: Дизайн, история и развитие

Същност на дизайна и развитието му като нова обществена дейност. Основни термини и определения за дизайн; произход на понятието дизайн; звена в системата на дизайна; формиране на определението за дизайн. Обект и предмет на дизайна. Възникване и утвърждаване на дизайна. Възгледи за качествата на промишлена продукция на Джон Ръскин и Уйлям Марис, Готфит Земплер, Франц Рело, Хенри Ван де Велде. Направления в дизайна в края на XIX и началото на XX век. Развитие на професионалния дизайн; дейността на Петер Беренс и създаването на Веркбунд. Приносът на Баухаус и Вхутемас за развитието на дизайна. Съвременните тенденции за развитието на дизайна и силикатния дизайн.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Обяснява причините за възникване и развитие на дизайна като нова обществена дейност.	10
2. Обяснява произхода на понятието „дизайн“. Разглежда формирането на определението на понятието дизайн. Изброява и обяснява различните звена в системата на дизайна.	14
3. Обяснява какъв е обекта и предмета на дизайна.	10
4. Обяснява причините за възникване и утвърждаване на дизайна. Разглежда и сравнява възгледите за качествата на промишлената продукция на Джон Ръскин и Уйлям Марис, Готфит Земплер, Франц Рело, Хенри Ван де Велде. Обяснява какви направления в дизайна се пораждат в края на XIX и началото на XX век.	24
5. Обяснява с какво се характеризира дейността на Петер Беренс и създаването на Веркбунд.	10
6. Обяснява с какво Баухаус и Вхутемас допринася за развитието на дизайна.	16
7. Посочва и обяснява съвременните тенденции за развитието на дизайна и силикатния дизайн.	16
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 17/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява причините за възникване и развитие на дизайна като нова обществена дейност.	10	1	2		
2. Обяснява произхода на понятието „дизайн“. Разглежда формирането на определението на понятието дизайн. Изброява и обяснява различните звена в системата на дизайна.	14	1	1		1
3. Обяснява какъв е обекта и предмета на дизайна.	10	1	2		
4. Обяснява причините за възникване и утвърждаване на дизайна. Разглежда и сравнява възгледите за качествата на промишлената продукция на Джон Ръскин и Уйлям Марис, Готфит Земплер, Франц Рело, Хенри Ван де Велде. Обяснява какви направления в дизайна се пораждат в края на XIX и началото на XX век.	24	1	2	1	1
5. Обяснява с какво се характеризира дейността на Петер Беренс и създаването на Веркбунд.	10	1	2		
6. Обяснява с какво Баухаус и Вхутемас допринася за развитието на дизайна.	16	2	1		1
7. Посочва и обяснява съвременните тенденции за развитието на дизайна и силикатния дизайн.	16	2	1		1
Общ брой задачи:	25	9	11	1	4
Общ брой точки:	100	18	44	6	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 18: Византийско изкуство

Византийско изкуство – определение, художествени черти, основни исторически периоди. Византия до Юстинианов период – ранновизантийско изкуство; облика на изкуството през дадения период. Юстинианов ренесанс – характеристика на периода, причини за ренесанса и императорския абсолютизъм. Архитектура – особености, примери за архитектурни обекти и местоположението им, принос на архитектите Антемии от Трал и Исидор от Милет. Живопис – характерни особености. Особености на византийското мозаечно изкуство, значение и влияние. Иконоборство – причини за появата и отмяната му. Палеологов ренесанс – особености; архитектурни и художествени обекти от периода; влияние на „класическите“ елинистични стилове; взаимовръзките му с късния елинистичен период на палеолозите и класическото изкуство в Европа.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Дава определение за византийско изкуство и описва неговите художествени черти. Посочва и разглежда основните исторически периоди.	18
2. Обяснява ранновизантийското изкуство. Дава примери за облика на изкуството през дадения период	10
3. Характеризира Юстиниановия период. Обяснява причините за Юстиниановия ренесанс и императорски абсолютизъм.	14
4. Обяснява архитектурните особености. Дава примери за архитектурни обекти и местоположението им. Обяснява приноса на архитектите – Антемии от Трал и Исидор от Милет.	16
5. Обяснява характерните особености на византийското мозаечно изкуство. Обяснява значението и влиянието му през вековете.	10
6. Описва периода на иконоборството и обяснява причините за появата и отмяната му.	12
7. Обяснява особеностите на Палеологовия ренесанс. Дава примери за архитектурни и художествени обекти. Обяснява влиянието на „класическите“ елинистични стилове. Разкрива взаимовръзките му с късния елинистичен период на палеолозите и класическото изкуство в Европа.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 18/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дава определение за византийско изкуство и описва неговите художествени черти. Посочва и разглежда основните исторически периоди.	18	2	2	1	
2. Обяснява ранновизантийското изкуство. Дава примери за облика на изкуството през дадения период	10	1	2		
3. Характеризира Юстиниановия период. Обяснява причините за Юстиниановия ренесанс и императорски абсолютизъм.	14	1	1		1
4. Обяснява архитектурните особености . Дава примери за архитектурни обекти и местоположението им. Обяснява приноса на архитектите – Антемии от Трал и Исидор от Милет.	16	1	2	1	
5. Обяснява характерните особености на византийското мозаечно изкуство. Обяснява значението и влиянието му през вековете.	10	1	2		
6. Описва периода на иконоборството и обяснява причините за появата и отмяната му.	12	1	1	1	
7. Обяснява особеностите на Палеологовия ренесанс. Дава примери за архитектурни и художествени обекти. Обяснява влиянието на „класическите“ елинистични стилове. Разкрива взаимовръзките му с късния елинистичен период на палеолозите и класическото изкуство в Европа.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	25	8	11	4	2
Общ брой точки:	100	16	44	24	16
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

2. Критерии и показатели за оценка на дипломния проект и неговата защита

(Попълва се индивидуално от председателя и членовете на комисията)

Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки за показателите	Максимален брой точки за критерия
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект		20
1.1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4	
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7	
1.3. използване на подходящи изследователски методи	4	
1.4. стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5	
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати		20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10	
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6	
2.3. задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4	
3. Представяне на дипломния проект		20
3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5	
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация; б) графични материали; в) практически резултати; г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10	
3.3. умения за презентирание	5	
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за защита на дипломен проект		30
4.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10	
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10	
4.3. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10	
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност		10
5.1. Правилно използване на професионалната терминология	5	
5.2. Ясен изказ и обща езикова грамотност	5	
Общ брой точки	Максимален бр. точки 100	Максимален бр. точки 100

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание по практика съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Тема: Изработване и ретуширане на 10 финокерамични изделия чрез отливен метод

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

- Подготовка на работното място според изискванията на ЗБУТ и възложената тема
- Подбор на инструменти и материали
- Подбор на гипсови калъпи и подготовката им за работа
- Подготовка на керамичния шликер и измерване на литрово тегло
- Отливане на изделията и ретуширане при спазване на всички изисквания за ЗБУТ

2. Критерии за оценяване

Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
1.1. Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд 1.2. Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място 1.3. Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2) .		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Планира ефективно работния процес	2	
2.2. Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2	

2.3. Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3	
3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		20
4.1. Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	
5.2. Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното задание		50
6.1. Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20	
6.2. Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
Общ брой точки:	100	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалността код **2140107** „Силикатен дизайн“, професия код **214010** „Дизайнер“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимален брой 100 точки;
- част по практика на професията – максимален брой 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията+ $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Миленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд. Учебно помагало за задължителна професионална подготовка. Нови знания, 2003.
2. Топузчиев, Д. Основи на дизайнерското проектиране. ЦСМТ, 1977.

3. Генчева, В. и колектив. Промислена естетика. Техника, С., 1977.
4. Станчев, Константин. Рисуване. Техника, С., 1973.
5. Кабиле, изд. БАН, 1982.
6. Акунова, Л., Приблуда С. Материаловъведение и технология производства художественных керамических изделий. Висша школа, Москва, 1979.
7. Бакърджиев, Г. Керамиката в България. Български художник, София, 1956.
8. Българска академия на науките. Древните цивилизации в българските земи, Национален археологически институт и музей, София, 2007.
9. Георгиев, Д., Богданов, Б. Художествено декориране на керамични изделия. Балтика 2002, Бургас, 2007.
10. Герасимов, Енчо и колегия. Технология на керамичните изделия и материали. Сарасфати, София, 2003.
11. Герджиков, Димитър и колегия. Технология на фината и специалната керамика. Техника, София, 1981.
12. Димитров, Димитър. Кратка история на изкуството. Просвета, София, 2000.
13. Димчев, Веселин. Изобразително изкуство и рисуване. Народна просвета, София, 1989.
14. Иванова, Иванка, Ваткова, Лилия. Технология на фината керамика. Техника, София, 1976.
15. Иванова, Иванка, Недялков, Марин. Технология на боите. Техника, София, 1974.
16. Колев, Борис. История на изкуството. Техника, София, 1973.
17. Милдс, Мартин. Инструкции по работе с надглазурными керамическими красками. Гутенберг, каталог
18. Мороз, И., Комская, М., Олейникова, Л. Справочник по фарфоро-фаянсовой промышленности. Легкая индустрия, Москва, 1980.
19. „Българска археология” 2009.
20. Томов, Евтим. Повърхностен печат. Наука и изкуство, София, 1975.

VII. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Мариана Ангелова Кочорапова – ПГ по керамика, с. Елин Пелин
2. Светлозар Ангелов Петков – ПГ по керамика, с. Елин Пелин
3. Григор Георгиев Велев – ПГ по керамика, с. Елин Пелин
4. Петя Методиева Мутафова – Вучкова – ПГ по керамика, с. Елин Пелин

2. Индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код „.....“
специалност код „.....“

И н д и в и д у а л н о з а д а н и е №.....

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:
.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

3. Указание за разработване на писмен тест

При провеждане на държавния изпит – част теория на професията, с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа поне един глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор, за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва указание за работа, което включва целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него; описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях; продължителност на времето за работа с теста; начин на оценяване на резултатите от теста.

А) Примерно указание за работа

<p>..... (пълно наименование на училището/обучаващата институция)</p> <p>Уважаеми ученици/курсисти,</p> <p>Вие получавате тест, който съдържа задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.</p> <p>Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професия „.....“, специалност „.....“.</p> <p>Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак X, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.</p> <p>Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, отбелязан със знака X.</p> <p>Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди, да посочите някой отговор за верен.</p> <p>Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.</p> <p>Тестът е с продължителност астрономически часа.</p> <p>ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!</p>

Б) Методически указания за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част теория на професията, за разработването и оценяването на писмения тест:

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

а) Таксономия на Блум— равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
IV. Анализ	Разкриване на взаимовръзки, зависимости, тенденции и формулиране на изводи и заключения	Разделя, подразделя, диференцира, различава, представя графично, определя, илюстрира, прави заключения и изводи, обобщава, избира, разделя, подразделя

б) Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор)**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза, или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;

- Въпроси за избор между вярно и грешно.

В) Примерни тестови задачи

Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете спомагателното вещество, което допринася за това боята за надглазурна декорация да се запази дълго време свежа

- а) терпентиново масло;
- б) спирт;
- в) колофон;
- г) карамфилово масло;
- д) бензол.

Еталон на верния отговор: г)

макс. 2 т.

Ключ за оценяване:

- Отговор г) – 2 точки
- При посочени повече от един отговор – 0 точки
- Всички останали отговори – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

Посочете как се прави ажурна декорация на порцеланово изделие със задължителна дебелина

- а) Очертават се отворите с шаблон и се изрязват;
- б) Залагат се контурите на отворите в гипсовия калъп и след отливане се изрязват;
- в) Маркират се отворите с молив върху бисквитно изделие и се изрязват;
- г) Изработва се калъп с оформени позиции на отворите и след отливане само се почистват.

макс. 4 т.

Еталон на верния отговор: г)

Ключ за оценяване:

- При посочен отговор г) – 4 точки
- При посочени повече от един отговор – 0 т.
- При всички останали отговори – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Номерирайте декоративните техники, приложени за украса на порцелановия модел стенна чиния, по реда на тяхното изпълнение:

- Залепване на копирка
- Ръчно рисуване с писец
- Нанасяне на кобалтов фон с аерограф
- Почистване със спирт
- Изпичане на висок градус
- Почистване с вода

макс. 6 т.

Еталон на верния отговор:

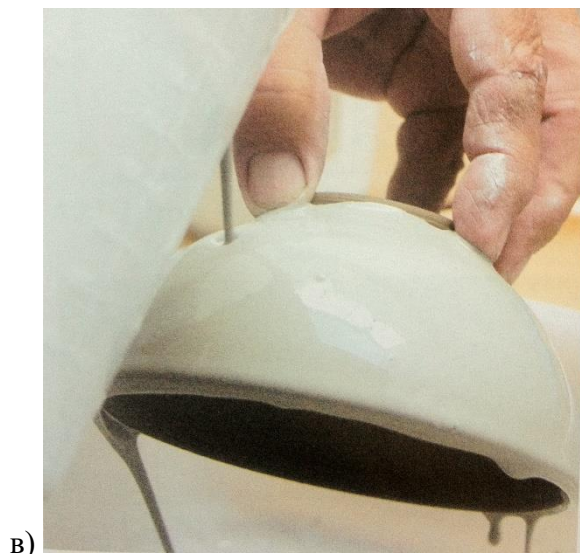
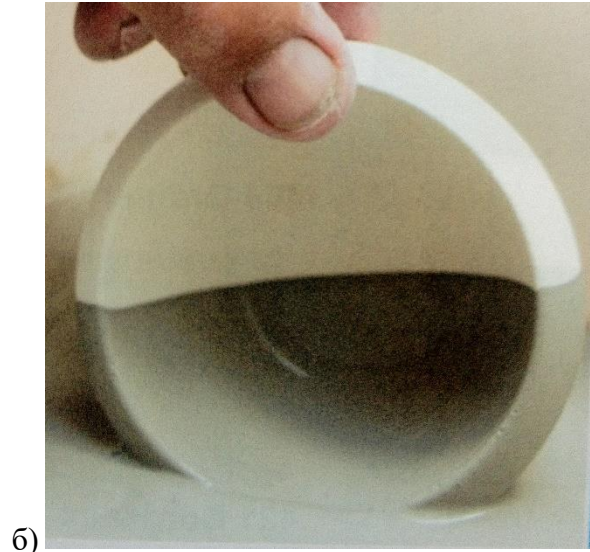
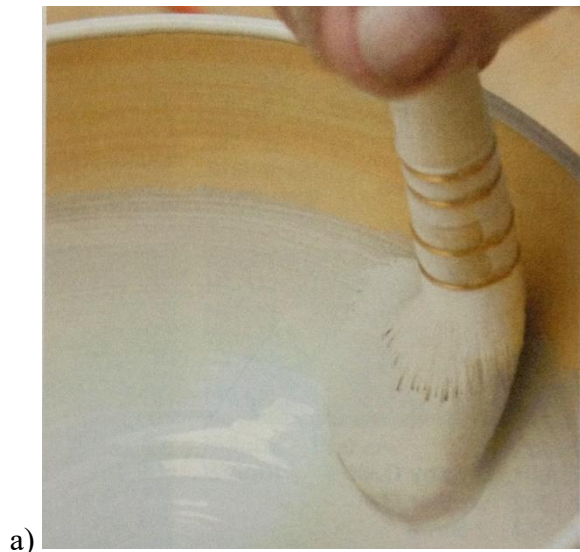
4. Залепване на копирка
6. Ръчно рисуване с писец
1. Нанасяне на кобалтов фон с аерограф
5. Почистване със спирт
3. Изпичане на висок градус
2. Почистване с вода

Ключ за оценяване:

- Пълен и верен отговор по еталон – 6 точки
- При 4 верни и 2 грешни отговора – 4 точки
- При всички останали случаи – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Анализ“

Посочете кой от показаните методи за глазиране на керамични форми се прилага в серийното производство на порцеланови изделия и защо?

	<p>а) защото.....</p> <p>.....</p> <p>б) защото.....</p> <p>.....</p> <p>в) защото</p> <p>.....</p>
--	---

макс. 8 т.

Еталон на верния отговор:

б) Защото при серийно производство на порцеланови изделия, формите се глазират чрез потапяне. Другите два метода се използват при глазиране на единични бройки в художествената керамика.

Ключ за оценяване:

При посочен отговор б) с обосновка – 8 точки

При посочен отговор б) без обосновка – 2 точки

При посочени повече от един верен отговор – 0 точки

При всички останали отговори – 0 точки

4. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код „.....“

специалност код „.....“

На ученик/ученичка от клас
(трите имена на ученика)

Тема:

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации

.....

.....

.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:

(име, фамилия)

(подпис)

Ръководител-консултант:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/:

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището)

5. Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект

A. Съдържание на дипломния проект:

Оформяне на дипломния проект в следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведение) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част - Формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или за по-добра прегледност подредба. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

B. Оформяне на дипломния проект

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред

Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

6. Рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Специалност	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....
..... да бъде допуснат/а до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект - част по теория на професията.

.....20... г.

Рецензент:

Гр./с.....

(име и фамилия)